

Referans Binalar: YENİ bir tane...



Herşey Bask şehrinin kaderinin değişmesi ile başladı: Frank Gehry'nin Guggenheim Müzesi için yaptığı ilk çizimlerden itibaren, Nervion Nehri'nin kıyısında yükselecek/n şeyin sadece değişik bir bina veya egzantrik bir müze olmadığı belli idi. "Müzeden önce" haritadaki yeri bile tam olarak bilinmeyen Bilbao bugün, bu "Referans Bina"nın kaldıracağı sayesinde 2-Yıldızlı Michelin restoranları, aylar öncesinden yer bulunamayan butik otelleri ve "nevi şahsına münhasır" tasarım dükkanları ile Avrupa'nın önemli cazibe merkezlerinden biri durumunda. Sayıları ve gelirleri sürekli artan sofistike turistler, artık Eyfel Kulesi manzaralı restaurantlarda yemek yemek veya iki katlı kırmızı otobüs fotoğrafı çekmek yerine, günbatımında Guggenheim'in titanyum panellerini seyretmeyi ya da sabah erkenden Mercado de la Libera'da, telaşsız bir şekilde turlamayı tercih ediyorlar.

Yakın zamanda, modern zamanların bu "Referans Binalar"ına bir yenisi daha eklendi: Manhattan'ın kaotik semti Lower East Side'da beş-altı ay önce açılan Yeni Müze (New Museum) hem tasarımı, hem de sergileri ile -Manhattan'ı demeyelim ama- bu mahalleyi radikal bir şekilde değiştirecek gibi gözüküyor... Çinliler tarafından işletilen peksimet fırınlarından, otomobil yedek parça depolarına, "erotic shop"lar ile aynı sokakta yer alan ve iki yıl önce tavanı çökene dek aktif olarak kullanılan 150 yıllık sinagoglara kadar gerçek bir New York kolajını barındıran Lower East Side'in bu "son bombası" Tokyo'lu Sanaa mimarlık ofisinin imzasını taşıyor. Üst üste yerleştirilmiş altı adet beyaz kutudan ve beklenmedik teraslardan oluşan Yeni Müze en ufak bir cazibesi olmayan bu sıradan New York mahallesinden geçen herkesi gerçek anlamıyla şok ediyor. Daha da ötesi; kolonsuz, dev hacimli ve ışığı akıllıca kullanan galerileri ile çağdaş sanatın her şeklini sergilemek için de ideal bir ortam sunuyor. Yeni Müze'de bu ferah sunum sayesinde, Paul Chan'ın ışık oyunlarından, Daniel Guzman ile Steven Shearer'ın "rock" kültürünü referans alan çok-mecralı işlerine kadar birçok farklı sergiyi aynı anda ve daha da önemlisi odaklanarak izlemek mümkün. Beşinci katı, altıncı kata başlayan dar ve uzun merdiveni veya rahatsız edici yoğunlukta "betebe"li duvar desenine sahip tuvaletleri daha şimdiden çok eleştirilse de, Yeni Müze tüm diğer "Referans Binalar" gibi sadece etrafını değil, içine giren herkesi de değiştiriyor: Geleceği şekillendiren tüm fenomenler gibi.

